

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 1/2 „			
Un număr	1 Leu.			
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.			

Nr. 4572 B. ex 1923

Prea Onorați Domni Protopresbiteri, Onorată Preoțime parohială.

Maiorul G. Caracaș, animat de cele mai frumoase sentimente de patriotism și în dorința ca faptele eroice și vrednice din război să fie eternizate și redată generațiilor viitoare, s'a hotărât să dea publicității faptele eroice și epizoadele mai interesante din războiul pentru unitatea neamului nostru.

Roagă deci pe toți aceia, cari au trăit clipe mărețe, au văzut sau au făcut acte demne de redat posterității, cari cunosc scene și dovezi de înalt devotament și sacrificii pentru țară, să le comunice în scris, așa cum s'au petrecut și cât mai apropiat de realitate, neînlăturând numele persoanelor, localitățile și datele, dar fără a ține seamă de vre-o formă exterioară sau literară.

Lucrările, cari vor corespunde scopului, vor fi date publicității, purtând și numele celui ce le-a trimis.

Parte din scrieri vor fi publicate în cele mai importante reviste și ziare, iar în urmă toate vor fi răspândite în volume periodice prin institutul de editura „Eminescu” sub denumirea:

- „Biblioteca Războiului”.
- „Din vrednicia neamului”.
- „Epizoade din războiul nostru, povestite de cei ce le-au trăit sau făptuit”.

Suntem încredințați, că Prea Onorații Domni Protopresbiteri și Onorata Preoțime parohială va contribui după putință la înfăptuirea acestei opere patriotice și literare, menită a vecinici faptele eroice din vremurile de glorie ale neamului nostru. Drept aceea sunteți poftiți a vă da tot concursul și a sprijini intențiunea patriotică a dlui maior G. Caracaș.

Toate comunicările se vor face direct pe adresa dlui maior G. Caracaș la București, str. Izvor Nr. 9.

Caransebeș, la 5/18 Decembrie 1923.

Episcopul diecezan:

Dr Iosif Tr. Badescu.

Nr. 5049 B. ex 1923.

Prea Onorați Domni Protopresbiteri, Onorată Preoțime parohială.

În editura asociației de editură „Uniunea culturală bisericească” din Chișinău a apărut lucrarea „Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă”, alcătuită de dl Stefan Ciobanu, membru al „Academiei Române”.

Lucrarea aceasta este de mult folos, căci din ea se cunoaște și rolul bisericii moldovenești sub stăpânirea rusească. Până acum a obținut numai recenzii laudabile.

O recomandăm deci cu căldură Prea Onoraților Domni Protopresbiteri și Onoratei Preoțime parohiale, atât pentru uzul propriu, cât și pentru bibliotecile parohiale.

Caransebeș, la 5/18 Decembrie 1923.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Isus bate la ușa sufletului nostru.

Pacea croită de mâni omenești s'a așternut deja de mult și cu toate acestea adevărata pace, pacea creștină, încă nu s'a coborât în inimile oamenilor.

Credința adevărată, care mută și munții, este patul cald, din care răsare pacea creștină. Numai din credința cea adevărată pot răsări cele mai înalte și cele mai nobile sentimente și acțiuni omenești, care singure sunt capabile de a ne aduce pacea sufletească, după care însetăm astăzi și de care atâta nevoie avem.

Blândul Isus, care zilele acestea se va naște în săracăcioasa peșteră din Vitleem, vine iarăși să ne întărească în credința străbună; vine să ne aducă căldura inimii pentru o cugetare obștească superioară, fără de care nici când nu se va putea sălășlui adevărata pace și bună voie între oameni.

Biserica saltă de bucurie și deja de săptămâni de zile ne anunță nașterea Mântuitorului, carele va înălța „cornul credincioșilor” săi.

Și biserica ne anunță acest praznic de bucurie și ne chiamă la sînul ei, ca și „cei din întunec și din umbră“ să cunoască adevărul, că Fiul Fecioarei vine să ne ridice din păcatele noastre și să ne dea adevărata pace, pe care lumea nu ne-o poate da.

Se cuvine deci să-L primim cu pregătire vrednică, gătindu-ne mai înainte cărarea inimii.

Suntem în postul Crăciunului, în timpul de pocăință și de desprimăvărare sufletească, căci vine Soarele cel mai înainte de soare, ca sub raza Lui pămîntul să înceapă o viață nouă.

Postul Crăciunului a sosit și ne cheamă la praznicul Nașterii Domnului. Blandul Mântuitor bate la ușa inimilor noastre și cere intrare de ziua sfântă a nașterii Sale.

Locuitorii din Vitleem nu L-au cunoscut. Dacă L-ar fi cunoscut și dacă ar fi cunoscut pe cea „Binecuvântată și pururea fecioară“ mama Lui, și cei mai bogăți ar fi deschis larg ușile caselor lor și El ar fi aflat adăpost cald în casele și inimile lor. Necunoștiința lor însă L-a mînat într'o peșteră sărăcăcioasă și rece.

Noi însă îl cunoaștem și cunoaștem și pe dumnezeestii Lui părinți. Ei bat astăzi la ușa sufletului nostru și cer intrare în inimile noastre pentru Fiul lor, „Coconul“, carele „pentru noi s'a născut“.

Biserica, ne pune înainte mijloacele, ca să ne curățim sufletul pentru primirea vrednică a Mântuitorului.

Prin împărtășirea vrednică cu ss. taine să ne pregătim deci, deja de pe acum, ca să-L primim cu vrednicie. Cîrît să ne fie sufletul și neîntinată mintea și priceperea noastră, ca să afle lăcaș cald în inimile noastre.

Dar' nu numai să-L primim în inimile noastre, ci să avem și îndrăzneala lui Simeon, să-L luăm și să-L îmbrățișăm și să-L strângem cu căldură în brațele inimii noastre, căci acum vine să ne aducă pacea sufletului, adevărata pace creștină.

Să avem această îndrăzneală... căci acum vine să ne mîntuiască, dar' va veni vremea, când va veni să ne judece.

Pr. S.

Răzbunarea

ca cea mai urâtă însușire a conducătorilor sătești.*

De preotul **A. Iana.**

Atotînțeleptul Creator a sădit în inimile oamenilor felurite însușiri ale minții, ca astfel acestea frământându-se între olaltă, să se poată

ridica la scopuri înalte, ce tind spre idealuri. Fără aceste frământări, omenirea n'ar mai ieși din monotonia animalică și nu s'ar interesa de durerea unuia și altuia.

Dumnezeu a întocmit darurile între oameni astfel, că a lasat unuia bogăția, altuia sărăcia, unuia o fire veselă, altuia o privire serioasă și afundă, unuia un temperament mai vioi, altuia un sînge rece etc. astfel, că pretutindenea să se nască între oameni deosebiri de vederi, deosebiri în cugetări, în limbi, în carieri, în dorințe și în ocupațiuni.

Fără schimbarea acestor idei și păreri, cine s'ar nizu să afle adevărul și dreptatea, dacă părerile oamenilor ar fi egale? Dacă n'ar exista diferențe între averile pămîntești, dacă n'ar fi bogăție și sărăcie, dacă n'ar avea unul lipsă de celalalt, cum s'ar servi oamenii unii pe alții? Toată viața pămîntească ar fi o sarcină tăcută, fără suflet; nu s'ar produce emulări ori nizuințe spre propășire și desăvârșire (perfectiune), tot scopul creațiunii ar fi pierdut și omul, ca și plantele și pietrele, s'ar nimici și perde.

Diferența în însușiri la oameni, în puteri și averi, în dorințe și vederi, este opera Creatorului. Însă tot așa este opera sa legea eternă a iubirii.

Noi putem avea diferite planuri și însușiri, însă invidia și reavoința, dușmănia și disprețul se nasc numai unde este noroc și bunăstare. Aici să produce în om revolta aceea, că văzând la semenul său ceva mai bun, mai frumos, decât ce are el, să-l invidieze și dușmănească; ori având ceva mai bun, ca cel de lângă sine, să-l desconsidere și disprețuiască. La o inclinare spre mînie, după o întâmplare tristă ori o greșeala făcută cuiva fără voie, omul în cele mai multe cazuri este aplicat a crede, că cea ce i s'a făcut și a petrecut, s'a făcut din adîns, cu plan și din rea voință și astfel să naște în el răzbunarea: rău să răsplătească cu rău, pagubă cu pagubă, cu un cuvînt: „dinte pentru dinte“.

Ce e răzbunarea? Este un dor nebun, o aplicare animalică de a face cuiva rău, pentru că ne-a vătămat; este o dorință a inimii crude, ca aceluia, pe care-l urâm, să-l năcăjim, ca apoi de durerea și paguba lui să ne bucurăm și eventual să ne batem joc. Și prin această răzbunare nu avem de scop îndreptarea dușmanului nostru, căci la aceasta se cere inimă bună și curată, dragoste evanghelică; ci o facem, ca aceluia să ne facem temuți și să-i fie rău. Dacă cineva face cuiva o neplăcere din iubire, pentru ca să îndrepte sau să ferească de rău pe cineva, acela nu-și răzbună, ci pedepsește, întocmai ca părinții buni și îngrijorați pe copiii lor zburdalnici.

Și acum să ne examinăm pe noi condu-

* Conferință ținută în adunarea învățătorilor din plasa Oraviței, în 16/29 Mai a. c. în Anina.

cătorii poporului, cari ne numim urmași ai Aceluia, care a adus pace, dragoste și binecuvântare între oameni, că oare nu am fost și noi cuprinși vre-odată de dorul răzbunării în contra conlucrătorului nostru, sau a credincioșilor noștri, încredințați conducerii noastre pe calea binelui, adevărului și a mântuirii.

E drept, că lumea aceasta este astfel întocmită, că în urma rânduvelilor din ea, în urma dorințelor și scopurilor ei, și cel mai bun și nevinovat om are dușmani și adese-ori caută cu lumânarea cauză de dușmănie și răzbunare, măcar să fie făcut conducătorii satelor numai bine cu toții, să fie fost voioși, prietenoși, iubitori de dreptate și adevăr, cu un cuvânt la înălțimea chemării lor, totuși de multe ori îi vor vorbi de rău și pentru ori ce cauză neînsemnată îi vor dușmăni. Și e urât și condamnat lucrul acesta, mai ales, că preceptele evanghelice și buna ordine socială oprește aceasta, îndemnându-ne la virtute și moralitate, pe care să le cultivăm și apărăm și să luptăm nu numai pentru noi, dar datorința ne impune a scuti și feri pe toți de aceste însușiri rele și în caz de lipsă „să ne punem sufletul pentru ei”. (I Io. 3—16.)

Răzburarea este de condamnat. Răzburarea se naște în prima mânie și atunci e nebunie, căci omul se deosește la starea animalică. Iar de săvârșește răzburarea cu sânge rece și premeditare, atunci este satanică, căci iată ce zice Apost. Iacob. (I 19, 20): „Să fie tot omul grabnic la auzit, târziu la vorbit, târziu la mânie, căci mânia nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu”. Mânia întunecă mintea. În mânie își strică oricine mai mult sieși, decât crede, că strică dușmanului. Mânia fiind un ce animalic desonorează și cine lucrează și se îndeletnicește cu ea, comite o imprudență. Cel mânios și răzburător ajunge să fie învins; cel cu sânge rece a dezarmat de jumătate pe inamicul său. Cel cu mânie își descoperă dușmanului său toate slăbiciunile; cel cu sânge rece le vede cu precauțiune și știe să tragă foloase.

La mânie să cautăm și să lăsăm să treacă timp și prin calmitate vom câștiga în putere și înțelepciune. Să ne liniștim întâi inima și mintea, căci numai așa vom putea judeca, că oare făcutu-ni-s'a nedreptate și tot mai mult ne vom încredința, că paguba suferită nu este așa de mare și deci și mânia ce ar cauză răzburarea s'ar micșora, și atunci ne vom putea arăta mari, dând dovadă de demnitate și autoritate și nu vom mai stărui a ne răzbuna. Atunci și aici te vei simți tu, conducătorule al poporului, mai mare ca acela, pe carele îl urești și contra cui voești să-ți răzbuni, căci arăți o inimă și suflet nobil, uitând toate cu înțelepciune. Nu mai astfel te vei putea stăpâni și scuti de păcat, salvându-ți cin-

stea, altcum vei fi târât în noroiul slăbiciunilor. Și fi încredințat, că prea adese va sosi momentul, când dușmanul, recunoscându-ți superioritatea în fapte și gândire, se va rușina. „Iubiților nu vă răzburăți înși-vă, ci mai bine dați loc mâniei, căci este scris: Răzburarea este a mea, eu voi răsplăti, zice Domnul”. (Rom. 12. 19).

Și mai mult pentru a-ți salva onoarea vătămată și fără a-ți răzbuna cu mijloace ce-ți dictă inima, mai bine cheamă întru ajutor autoritățile. Acelea îți vor da ție satisfacție, căci Apost. Pavel, când a fost încunjurat de dușmani și aceia îi pregăteau moartea, învoacă dreptul său de cetățean roman și, ca atare, a cerut scutul legii și al autorităților (Fap. Apost. 25 7—12).

Acestea sunt în genere mijloacele permise conducătorului și creștinului bun, fiind datorința legii a-l scuti și a-l feri de dușmănie și răzbunare. Și aici apoi nu este permis să se depășească bună cuviința; nu este permis să mergem prea departe cu arătarea la autorități, ori până la extrem, ci să se facă cele ce sunt strict de lipsă și să nu degenereze în persecuții infinite, ca mai timpuriu ori mai târziu totuși să fie posibilă o împăcare și prin ea o îndreptare.

Și pentru a putea preîntîmpina mânia și răzburarea „să vă îngrijiiți de cele bune înaintea tuturor oamenilor, de este cu puțință, cât atârână dela voi, aveți pace cu toți oamenii”. (Rom. 12 17—18).

Prin o purtare binevoitoare, veselă și bună mișcăm nu numai inima prietenilor și acelor ce ne încunjură, dar de multe ori este silit chiar și dușmanul să desarmeze și așa ai stins din sufletul lui dorul și dorința de a-și răzbuna. Și nu este de-ajuns să fi cu prudență și să cauți căi și mijloace spre a încunjura mânia și răzburarea, „ci învinge răul cu binele” (Rom. 12. 21).

Să fie departe de noi, ca cu acte de răzburare să răsplătim cutare pretinsă vătămare, ci să folosim prima ocazie spre a ne arăta dușmanului marinositatea noastră. Ia-l sub scutul tău și în apărare, când alții îl persecută și îi fac nedreptate; și când alții cearcă al ponegri, vorbește despre însușirile lui bune; când i se atacă onoarea, fi-i apărător, și atunci nu el te-a învins, ci tu ai prevenit și l-ai desarmat, căci iată ce zice Ințel. Sol. (Pild. XXV. 21). „Drept aceea de flamânzește vrăjmașul tău, dă-i lui pâine, de însetează, dă-i să bea; că aceasta făcând, cărbuni de foc ai grămadit pe capul lui” (Pild. XXV. 21). Și Apost. Pavel la Efes. II. 26. „Mânați-vă și nu greșiți, soarele să nu apună în mânia noastră, nu dați loc diavolului în inimile voastre”.

Însușirea rea și pătimașă a răzburării este urâtă la omul de rând, cu cât mai grea și mai uricioasă este ea la conducătorii firești a popo-

rului, cari, ca părinți ai celor tineri și bătrâni stau în fruntea poporului, predicând lumină, pace blândește și umilință, dar în practică și în vicia de toate zilele seamănă între poporeni ură, vrajbă și dușmănie și apoi, ca vârf tuturora, caută căi și mijloace de a se răzbuna. Câte lucruri slabe, câte vorbe fără rost și câte dușmăni și procese nu se nasc pe sate între acești conducători firești ai poporului nostru, cari apoi, alimentându-se și de alte momente slabe, dirimă vaza și demnitatea amândurora și duc la ruină bunăstarea și progresul poporului. „Nu poate să nu vină sminteala — zice Mântuitorul — însă vai de acela prin carele vine sminteala“.

Sunt și obvin adese-ori momente de neînțelegere, vin schimbări de vorbe, ba de multe-ori chiar certe pentru felurite chestii bisericești, școlare și comunale, când poporul nu poate cu mintea sa crudă, dar de altfel destul de ascuțită, să cuprindă însemnătatea problemei și când și conducătorii abia pot afla mijloacele de salvare. Departe să fie însă de ei gândul înșcenării de partide cu acte de ură și răzbunare, cari duc și pe unul și pe altul la rușine și destrăbălare.

Ambiția la oameni este o însușire, care dacă e folosită cu prudență ridică demnitatea și rangul. Dacă însă se folosește pentru a satisface poftelor egoiste, este ceva scârbos.

Contrarul ambiției degenerate, din carea prea adese se naște mânia și răzbunare — este umilința și pacea. „Cel ce între voi vrea să fie mai mare, să fie tuturor slugă“ și „tuturor toate m'am făcut, ca pe toți să-i dobândesc“ sunt mijloacele și căile cele mai bune și naturale, pe care fiecare să și-le însușească, ca astfel înarmat cu ele, să poată rezista ispitelor, ce zilnic le stau înaintea conducătorilor.

Dragostea evanghelică este apoi balzamal vindecător de rane la toate prilejurile: „Întru aceasta vor cunoaște toți, că sunteți fii mei, de veți avea dragoste între voi“ (Io. 14. 20 seq.)

Frați Preoți!

Domnilor învățători!

În calea și misiunea, pe care suntem trimiși ca apostoli ai neamului, numai conduși de un ideal sublim, fără patimi și interese, vom putea să ne ajungem scopul și dacă mână'n mână vom lucra pentru binele, fericirea și cultura poporului nostru. Suntem legați unii de alții din veacuri prin multele suferințe, ce am îndurat împreună; vom trebui să trăim împreună veacuri de-arândul, și tot amândurora ne este lăsat în mâni formarea aluatului culturii și bunăstării poporului nostru. Și dacă rânduiți am fost, ca să trăim împreună, să ne nizuim și în viitor, ca această împreună lucrare să se cimenteze și să nu se destrame,

ca desinteresată, fără patimi și fără răzbunare unul contra altuia, să ducem la limanul desăvârșirii opera incredințată și să ne împlinim chemarea de apostoli ai neamului.

Dascălul românesc a fost din veacuri făclia aceea aprinsă, care a luminat calea acestui popor spre ajungerea idealului său național, iar preoțimea a fost servitorul altarului, care a întărit această credință a lui și a cerut Dumnezeu scut și binecuvântare întru ajungerea acestui ideal.

Și dacă atâtea veacuri de-arândul a trăit dascălul cu preotul împreună în cele mai grele condiții de viață și prin ei neamul și-a clupt idealul său și a devenit mare și puternic în concertul popoarelor dimprejur, cu atât mai vărtos se cuvine, ca să punem în viitor umăr la umăr, ca să ducem la desăvârșire educația și cultura poporului nostru, prin o credință nefățărâtă, printr'o educație înțeleaptă.

Și dacă România de azi, născută din unirea tuturor țărilor locuite de Români, este privită ca stat menit să țină echilibrul în orientul Europei și a fi sentinela intereselor generale ale civilizației, precum a fost în trecut sentinela în contra barbarilor, această misiune a sa o va putea îndeplini în viitor, numai dacă înțelepciunea preotului și a învățătorului, acești doi conducători naturali ai săi, îi va arăta calea cea adevărată a adevărului, binelui și dreptății.

Închei cu dorința fierbinte, ca ura și răzbunarea între conducători firești ai poporului nostru nici când să nu-și poată face cuib, ci lucrând mână'n mână, în iubire frățescă, cu și fără vreme să lucreze la desăvârșirea culturii și civilizației poporului nostru românesc.

Te văd pre Tine Doamne!

Când stropul cel de ploaie
Și bobul cel de rouă
Pământul iar înmoaie
Și rod ne-aduce nouă;
Când apa mării o chemi
Și Tu botezi pământul
Și firea toată 'ntremi,
— Te văd pre Tine Sfântul. —

Când cer albastru 'ntinzi
Deasupra, ca o piele,
Și raze dulci desprinzi
Tu firei pământene;
Când razele de soare
Pământul învălesc,
— Atotputernic, Doamne,
Pre Tine Te zăresc. —

*Când tinzi Tu haină neagră
Pe soare, cer și lună,
Pre Tin' să Te 'nțeleagă;
Tu norii cu furtună
Trimiți, să bat' ogoare
Și lan de grâu întreg,
— Răsplătitor, o Doamne!
Pre Tine Te'nțeleg. —*

*Când neamuri venetice
Au pus pe alții jugul
Și neamuri vechi de-aice
Purtau din greu ei plugul,
Tu roatei vremii spus-ai
Ca iarăși să se 'ntoarne,
Mădria lor apus-ai,
— Te văd pre Tine, Doamne. —*

Vara anului 1923

Iosif Delaglob.

Alianța universală pentru apropierea și înfrățirea popoarelor prin biserică.

Această alianță s'a înființat în a. 1914, cu fondurile puse la dispoziție de miliardarul american Carnegie și a ținut deja mai multe adunări generale în diferitele orașe principale ale Europei, la cari au participat și delegații ai guvernului român.

Adunarea generală din anul acesta s'a ținut la Novisad (Jugoslavia) în zilele de 4—6 Iulie. Delegații României la această adunare au fost dnii: Dr. V. G. Ispir, secretar gen. la Ministerul Cultelor și profesorul Dr. Dragomir Demetrescu dela facultatea de teologie din București.

La Novisad Ungurii dela Budapesta au ridicat grave acuze contra guvernului român, afirmând, că confesiunile minoritare sunt rău tratate la noi.

În urma scestei acuze, secretarul gen. al Alianței, Dl. Dr. Al Ramsay, fost episcop anglican, a întreprins o călătorie de studii în Ardeal.

Guvernul român i-a dat cea mai deplină libertate și tot concursul, ca să ajungă în contact cu factorii de cădere ai minorităților.

Timp de 3 săptămâni a stat dl Ramsay în Ardeal, ca oaspe al episcopului reformat C. Nagy din Cluj și al episcopului luteran Dr. Teutsch din Sibiu. La Brașov DSA a fost întâmpinat de dl. dir. gen. Dr. P. Ionescu, delegatul Ministerului de Culte, care l-a însoțit până în Capitală, unde a luat contact cu membrii guvernului și cu I. P. S. Mitropolit primat.

Rezultatul deselor constatări a fost, că și pentru România s'a înființat un comitet național al Alianței universale, constător din următorii

domni: I. P. S. Sa Mitropolitul primat, P. S. Sa Episcopul Vartolomeiu al Râmnicului, arhimandritul I. Scriban, secretarul gen. Dr. V. G. Ispir, dir. gen. Dr. P. Ionescu, profesorii uniuversitari: Dr. Dragomir Demetrescu, Dr. Ioan Lupaș, Dr. O. Ghibu, apoi dintre minoritari: protopopul ref. E. Tőkés, protop. luteran G. Honigberger, Dr. Schasser din Sighișoara și profesorii de teologie din Cluj: Dr. Boros și Dr. I. Szász.

Acest comitet național și-a ținut prima sedință în ziua de 25. Octomv. a. c. în palatul mitropolitan din București și sub președinția I. P. S. Mitropolit primat Dr. Miron E. Cristea, fiind prezent și dl. Dr. Al. Ramsay, carele a dat lămuririle necesare asupra scopului Alianței universale.

Comitetul național s'a constituit apoi, alegând de:

patron: I. P. S. Sa Mitropolitul primat Dr. Miron E. Cristea;

președinte: P. S. Sa Episcopul Vartolomeiu;

vice-președinți: P. C. Sa arhimandritul I. Scriban, Dr. Dragomir Demetrescu și Dr. Boros;

secretari: Dr. V. G. Ispir și G. Honigberger;

cassier: Dr. P. Ionescu.

Tot odată s'a ales și un comitet executiv pentru Cluj, în persoanele dlor: Dr. I. Lupaș, Dr. O. Ghibu, Dr. I. Szász și Dr. Boros.

Observăm, că biserica catolică a refuzat să contuezeze cu Alianța universală, Se vede, că biserica catolică n'are nevoie de înfrățirea popoarelor prin biserică. **I.**

Ș T I R I

Întru pomenirea fericitului episcop Nicolae Popea. În ziua de Sf. Nicolae, la sfârșitul liturghiei, s'a celebrat în biserica catedrală din loc un parastas pentru odihna sufletului fericitului episcop Nicolae Popea. La parastas a servit P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif, asistat de protopresbiterii: A. Ghidiu și Sp. Șandru, de preotul P. Bancea și de diaconul I. Medelean. De față erau elevii și elevele dela toate școalele din loc, sub conducerea profesorilor lor, precum și un public ales și număratos.

Consistor plenar. Consistorul nostru diecezan s'a întrunit eri, Sâmbătă, la 9/22 Decemvrie a. c. în sedință plenară, sub prezidiul Prea Sfințitului Episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu.

S'a decis să se ia dispozițiuni pentru reconstituirea comitetelor și epitropiilor parohiale, precum și a sinoade-

lor protopresbiterale pe noul period de trei ani: 1924, 1925 și 1926.

Intrându-se în meritul actului alegerii de protopresbiter din tractul Bisericii albe, Consistorul plenar a numit ca protopresbiter pentru acest tract pe pâr. protopresbiter Alexandru Muntean din Tileagd. — Felicitările noastre!

Deputați congresuali preoțești pentru noul period de trei ani 1924—1926 au fost aleși:

a) în cercul I. *Caransebeș*: Î. P. S. Sa Arhiepiscopul *Filaret Mustu*, vicar episcopesc;

b) în cercul II. *Logoj*: Dr. George Popoviciu, protopresbiter;

c) în cercul III. *Făget*: Sebastian Olariu, protopresbiter;

d) în cercul IX. *Oravița*: *Andrei* Ghidiu, protopresbiter și

e) în cercul X. *Mehadia*: Ioan Pepa, protopresbiter. Din celelalte cercuri, până la încheierea foii, nu ne-a sosit încă rezultatul.

† **Remus Perian**, zelosul preot al Mircovăuțului (protopresbiteratul Bisericii albe) a încetat din viață Miercuri, în 6/19 Decembrie a. c., în etate de abia 41 ani. Îl deplânge nemângăiata soție, o fetiță orfană și întreaga comună bisericască, al cărei vrednic păstor a fost.

Odihnească în pace!

† **Nicolae Constantin**, un fruntaș al comunei noastre Târnova, din apropierea Reșiței, a răposat în Domnul Luni, în 6/19 Noembrie a. c., după ce s'a fost împărtășit cu sfintele taine. Răposatul, coborât dintr-o foarte veche familie din Târnova, s'a născut la anul 1838. Încă la vârsta de 18 ani încearcă să treacă în munții bănățeni, fosta graniță din spre România, pentru a se înrola în armata română; este însă observat și urmărit o zi întreagă și numai în întunecul nopții a putut scăpa cu viață. La vârsta prescrisă este înrolat în regimentul 43 Baron Alleman, cu sediul în Caransebeș, mai târziu în Viena. Cu prilejul unei inspecții făcute de către generalul Prinț Vindisch-Graetz, bătând la ochi tinărul Nicolae Constantin prin impunătoarea sa statură și frumsețe, i-se face propunerea de către prințul, să intre în serviciul său. După mântuirea stagiului, tinărul Constantin urmă acestei invitări, apoi se căsătorii cu o germană din Brünn, care și dânsa primi serviciu la aceeași familie princiară. După 10 ani ambii se așează în Târnova, unde el ocupă mai multe funcții comunale și bisericesti, iar soția sa se aclimatizează curând și ajunge adevărată mamă a femeilor din comună. Tare în legea strămoșească, Nicolae Constantin este mâna dreaptă a celor buni întru apărarea credinței strămoșești față cu lupii setoși de pradă în turma dreptcredincioasă. Din acest punct de vedere biserică totdeauna îi va fi recunoscătoare și-i va păstra sfântă memoria. Nicolae Constantin se stinge în vârsta patriarhală de 85 ani. A fost însoțit în calea sa ultimă de către număratoarele sale rude, de toți cântăreții bisericii și de mare mulțime de oameni. Și scriitorul acestor șire, coborât al unei familii cu rădăcini în comuna natală a răposatului, deplânge în răposatul pe un stimat și iubit prieten al părinților și bunicilor săi. *Dr. D. C.*

Lăsamântul generalului Nicolae Cena Decedatul general Nicolae Cena, fost domiciliat în Mehadia, a dat expresiune iubirei sale către biserică și neam prin faptul, că partea cea mai de valoare din averea sa a testat-o pentru scopuri bisericesti-culturale.

În special a dispus, ca cele două vii, a. căror proprietar era, să se vîndă la licitație publică, iar prețul de cumpărare să-l primească biserică noastră din Mehadia, cu îndatorirea, ca să se depună spre fructificare sub numirea de „Fundatiunea General Cena” la un institut de bani pe durata de 108 ani și cu interdicția de a se ridica capitalul și dobânzile în decursul acestui timp, fiind biserică îndreptățită după 108 ani a se folosi de dobânzile capitalului în scop de a-și acoperi trebuințele.

Muzeul răposatului general, pe care muzeu l-a administrat secțiunea religioasă din Banat a „Comisiunii monumentelor istorice” și constă din monete, pietrii, busturi, țigle, statue, cioburi de vase, candelă, amulete, brățare, verigi, vârfuri de sulită și câte altele, toate de pe vremea Romanilor, — l-a moștenit numita Comisiune, îndatorată fiind a aranja muzeul în Băile Erculane, apoi a-l administra, a-l inventariza și a cuprinde într'un catalog toate obiectele, ce-i aparțin.

Liceul „Traian Doda” din Caransebeș a primit din lăsamântul generalului 19 volume cărți istorice scrise în limba română și 48 în cea germană, apoi 137 volume diferite cărți, conținând studii militare, un atlas, lexiconul Brockhaus în 17 volume și 20 volume istorie universală.

Prin aceste dispozițiuni a le sale și-a ridicat decedatul general Nicolae Cena cel mai frumos monument în fața bisericii și a culturii.

A. M.

La Ministerul Domeniilor s'a înființat un sub-secretariat de stat, în fruntea căruia a fost numit dl G. Cipăianu.

Noul patriarh din Constantinopol. Au fost candidați: mitropoliții din Nicea, Brusa și Calcedonia. Mitropolitul *Grigorie* de Calcedonia, obținând majoritate de voturi, a fost proclamat patriarh ecumenic și arhiepiscop de Constantinopol sub numele de *Grigorie VII*.

Noul patriarh a fost întronat oficial, cu ceremonialul de rigoare, în 13 l. c.

Grigorie al VII e al 247-lea patriarh. El e născut în Creta în 1848 și a urmat studiile la academia teologică din Halki. După ce a ocupat posturi eclesiastice la Rodos, Irakleion (Creta), Seres și Cysic, în 1913 a fost numit mitropolit de Calcedonia (Kadichioi); iar în 1914 a fost ales membru al Sf. Sinod.

Noul patriarh, Grigorie VII, a declarat, că e conștient de înalta sa misiune, pe care o va exercita conform dorințelor creștinilor ortodoxi din Turcia. În ce privește acuzațiile aduse de adversarii săi, patriarhul a spus, că sânt lipsite de orice importanță, de oarece el n'a avut nici o legătură cu agenții politici ai Greciei.

Grecia republică. Alegerile din săptămâna trecută au adus biruința partidelor republicane din Grecia. În urma acestei împrejurări, Regele George a fost provocat să părăsească țara. Regele George și Regina Elisaveta au și sosit deja Vineri în țară și se vor stabili vremelnice la Copăceni (Ilfov), pentru ca la primăvară să ia reședința la Piatra-Neamț.

Poșta Redacției.

Zakonik. Și-a pierdut actualitatea. Eventual, cu altă ocaziune, o vom putea întrebuița prelucrată.

În cealaltă chestiune încă nimic de nou. Probabil după 1. Ianuarie 1924.

B. Cornereva. Am cecit și noi notița din chestiune. Să nu te mire faptul, că „Sionul Românesc” nu îndrăznește să răspundă pe șleau, ci numai la „Poșta Redacției”. Posibil, că la alt loc al foii li-ar fi fost rușine să nege adevărul și să discute în acel ton neaoș unit.

Adevărul crud este, că dl. A. Bijan a divorțat de prima sa soție în a. 1904. și în a. 1905. s'a căsătorit a doua oară cu actuala sa soție. Fosta sa soție a murit abia înainte cu vre-o 2 ani și așa dânsul a încheiat a doua căsătorie, până când soția lui primă era încă în viață.

Deci cu ce obraz se poate afirma, că „Sf. Scaun a dat dispensă dela a doua căsătorie la văduv și nu la divorțat”.

Tot așa este ușor posibil, ca dl. Bijan să fie dat dovezi de schimbare în cele naționale. Aceste dovezi pot fi suficiente — pentru uniți. Arhiva Secretariatului comunal din Rusca-montană, dacă am scormoni-o, cred, că ar glăsuși altfel, chiar și de când e România Mare.

În ce privește naționalismul uniților dela Logoj, vom aduce în curând probe, din care se va vedea, ce buni patrioți erau pe vremea Ungurilor și cum au cerut ridicarea unei statue lui Kossuth, chiar în fața bisericii lor catedrale.

Fi numai cu puținică răbdare, căci vei vedea și altele.

G. Sudreșan, Coștei. Numerile cerute nu le mai avem.

Bibliografie.

Au Apărut:

Iosif Olariu: Povești din Bănat, îngrijite și date în tipar de **Dr. Dimitrie Cioloca**, profesor. Caransebeș 1924. Prețul 6—Lei. Revinzătorilor, în special învățătorilor rabat. Cartea cuprinde următoarele 6 povești populare foarte frumoase: 1. Împăratul Corbilor. 2. Dumnezeu și Sfântul Petru. 3. Novac. 4. Trei frați orfani. 5. Busuioc și Leoștean. 6. Sorbu pământului. În lipsa mare de cărți populare, cartea „Povești din Banat” este foarte bine venită. O recomandăm cu toată căldura pentru serile lungi de iarnă tuturor iubitorilor de carte românească, mai ale Caselor culturale, Bibliotecilor populare și tineretului școlar, cu atât mai vârtos, că în marea scumpete a hârtiei și tiparului din zilele noastre, prețul cărții este foarte mic.

CONCURS.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan ddo 15 Iunie a. c. Nr. 2348 B. ex 1923, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de *capelan* pe lângă neputinciosul preot Gheorghe Mihailovici din comuna de clasa a *II-a Sasca română*.

Emolumentele sunt:

1. 2/3 din sesiunea parohială
2. Toate venitele stolare.

În lipsă de casă parohială, alegându-l se va îngriji de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursurile lor, conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului paroh. din Sasca română, Prea Onoratului oficiu protopresbiteral din Vârșeț—al Bisericii albe.

Recurenții sunt poștiți, cu prealabila încunoștiințare a protopresbiterului tractual a se presenta în vr'o Duminică sau sârbătoare în s. biserică, dar nici decum în ziua de alegere, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Sasca română, din ședința com. parohial ținută la 9. Septemvrie 1923.

Vartolomei Covăsâlă

preș. com. par.

Nr. 4600 B ex 1923.

Ion Veselin

notar com. par.

Acest concurs se publică cu adausul, că pe baza aliniatului ultim din § 29 al Regulamentului pentru parohii și pe baza decisului consistorial ddo 3 Martie și respective 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodal eparhial cu concluzul Nr. prot. 33 ex 1914, se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte legală a dotațiunei preoțești.

Caransebeș, din șed. consist. ținută în 25 Nov. 1923.

Episcopul diecezan:

3—3

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Cumpăr

Motor pentru benzină sau electricitate până la 4 puteri de cai. A se adresa la

Cătană Dumitru

Caransebeș, Str. Potocului Nr. 985.

3—3

Important pentru toți Institutorii și Invățătorii

CHESTIUNI METODICE

VOLUMUL I

CUPRINZÂND:

Metodica Scris-Cititului și a celorlalte materii ajutătoare

DE
STEFAN VELOVAN

profesor de pedagogie la școala normală de învățători din Craiova

MARIN FLORESCU și ILIE JIANU

institutori din Craiova, foști institutori la școala primară de aplicație a școlii normale de învățători din Craiova.

De vânzare la toate librării le sau la Editura „Scrisul Românesc”, Craiova.

Aducem la cunoștința Ono-
ratului public cetitor, că

CALENDARUL ROMÂNULUI

pe anul 1924

anul al XXXVII-lea, a apărut și se află de vânzare la Librăria noastră Diecezană pentru prețul de 15 Lei. Calendarul Românului este cel mai vechi și mai bine redactat calendar din părțile bănațene, care și de astădată apare cu un bogat material literar, șematismul diecezei noastre, târgurile din Bănat și Ardeal etc.

**TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA
DIECEZANĂ DIN CARANSEBEȘ**